

El papa Francesc dóna la mà

El papa Francesc, durant una audiència general, dóna la mà als fidels, la mà en la qual porta l'Anell del Pescador. És tot un símbol de l'Església que ell desitja: una Església no tancada o autoreferencial, sinó oberta i present en les perifèries i els deserts de la vida. Francesc ens invita a anar al fons dels problemes. Ell mateix sembla que prepara decisions per després de l'estiu sobre la reforma de la Cúria romana. Com diu el P. Bernabé Dalmau, monjo de Montserrat, en el seu llibre *Les floretes del papa Francesc*, «una alenada d'aire fresc travessa l'Església i el món des del 13 de març de 2013».

GLOSSA

Què en farem, d'aquest regal?

La bellesa de la Creació reflecteix la saviesa i la bondat de Déu, que s'expressen també en la natura que Ell posa al nostre abast. En els darrers anys, hom ha anat prenent consciència que el futur de la humanitat va lligat al manteniment d'un equilibri ecològic, a la no ruptura dels diversos ecosistemes construïts pacientment al llarg de milers d'anys, que avui es veuen amenaçats en alguns aspectes cabdals. El problema no és només una qüestió sobre models de creixement, ni tan sols el debat sobre els costos de la industrialització. Ens afecta a cadascun de nosaltres perquè és també el desafiament de modificar uns hàbits, uns estils de comportament depredadors i agressius. La nostra vida repercuteix seriosament en l'entorn natural del qual formem part. Per això, el Senyor ens fa l'encàrrec de *dominar* la Terra, que vol dir ser-ne senyors, senyorejar-la. Vol dir acceptar el magnífic regal que ens fa i tenir-ne cura, fer-

ne un bon ús sense menysprear-lo ni fer-lo malbé. I això ens proposa un repte educatiu: com fer prendre consciència a tothom que tenim una petita però decisiva responsabilitat en el manteniment de l'equilibri ecològic?

El temps de vacances que s'apropa ens ofereix un seguit de moments privilegiats per prendre'n consciència nosaltres i per apropar infants i joves a aquestes responsabilitats. Cal trobar els mecanismes perquè aquesta relació sigui veritablement un camí de creixement, més harmònic amb la natura. Millora que implica la modificació i la reeducació de molts dels nostres hàbits i estils de comportament. Anar descobrint i assumint que tot és interdependent per completar-se mútuament en un servei compartit, sense oblidar que la saviesa i la voluntat de Déu s'expressen en la seva obra de creació: «Déu veié que tot el que havia fet era molt bo» (Gn 1,31).

Enric Puig Jofra, SJ

RESSÒ DE LA PARAULA

Paraules de fe: Hannah Arendt (II)

Seguim alguns missatges que ens va deixar Hannah Arendt, extrets del gran, profund i complet estudi que en va fer Elisabeth Young-Bruhl. Desconeixem la pel·lícula que l'ha posada d'actualitat. Però donem crèdit a aquest estudi, on l'autora dedica tot un capítol a l'episodi que constitueix l'argument cinematogràfic, és a dir, al seguiment periodístic, que va realitzar Arendt, del judici al cap nazi Adolf Eichmann a Jerusalem.

Com hem vist a propòsit de l'amor humà, Arendt en la seva recerca de la veritat filosòfica evoca algunes escletxes per les quals s'obre a una «possible» realitat transcendent i fins i tot a un Déu personal. Comptant amb un Déu personal, com l'heretat de la tradició jueva, podria donar raó de problemes i respostes que apareixen a la vida humana i social, concretament en l'àmbit de la justícia i del dret, per tant també de la política.

La postura d'Arendt davant el judici contra Eichmann era molt diferent de l'adoptada pels polítics i el govern israelià de Ben Gurión. Aquest, els seus serveis secrets, havia segrestat Eichmann a l'Argentina i havia muntat el judici a Jerusalem amb la intenció, més o menys confessada, de reafirmar el projecte polític del nou Estat, aprofitant l'anhel de reivindicar l'honor i l'orgull del poble jueu després del sofriment viscut sota el nacionalsocialisme. Arendt, per contra, al costat del seu marit Blücher, Jaspers, i altres intel·lectuals, pensava que el judici havia d'anar més enllà, que la causa havia de ser considerada com a crim contra la humanitat i que el jurat havia de dilucidar des d'un criteri objectiu de justícia (potser un jurat internacional com a Nüremberg) independentment de l'interès polític, i que Eichmann no només era un enemic del poble jueu, sinó un inhumà desnaturalitzat, un subjecte que havia arribat a ser incapaç de pensar (com tots els violents totalitaris d'un o un altre signe), digne únicament de burla (B. Brecht). Cal dir que aquesta postura asèptica i honrada adoptada des de la veritat objectiva va suposar per a Arendt no pocs sofriments a causa de la campanya mediàtica contra ella, fustigada pel poder polític, acusant-la de traïdora i enemiga del poble jueu...

El contrast es va plasmar en la fatigosa conversa que Arendt va mantenir una nit amb Golda Meir, en aquell temps ministra d'afers exteriors del govern israelià. Aquesta va venir a dir-li: «Sent jo socialista, naturalment no crec en Déu. Crec en el poble jueu». I Arendt explicarà:

«Em vaig quedar sense resposta... Però podia haver-li dit: la grandesa d'aquest poble va brillar en una època en què creia en Déu i creia en Ell de tal manera que el seu amor i la seva confiança cap a Ell eren majors que el seu temor. I ara aquest poble només creu en si mateix? Quin bé se'n pot derivar?»

El problema és seriós. En virtut de què un jutge sentència sobre la vida d'una persona? En virtut del resultat d'una majoria de representants polítics que determinen el que és just i que pot canviar segons el resultat de les lluites de poder? O la justícia subsisteix independentment d'aquest resultat? Arendt era demòcrata convençuda, no propugnava el retorn a la teocràcia de l'Antic Testament, però sostenia que la causa no era només d'un poble, sinó de tota la humanitat i de la virtut mateixa de la justícia i de la dignitat humana: el seu sentit, el seu valor i el seu pes se sustentaven en quelcom més que la llei escrita...

Els qui creiem en Crist afirmem que la justícia triomfa amb la seva Resurrecció, encara que paradoxalment el just pugui morir a causa de les lleis humanes. Les lleis i les sentències d'un tribunal no són justes per qui les dicta, sinó perquè serveixen a la justícia traduint-la a la vida social i concreta.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

ENTREVISTA

M. DEL ROSARIO DEL CAMINO

Trobada monàstica

Del 3 al 7 de juny es va celebrar a Montserrat un nou Encuentro Ibérico Monástico benedictino, amb la participació de 37 superiors de comunitats de l'Orde de Sant Benet de la Península Ibèrica, en què van tractar qüestions actuals de la vida benedictina. En la renovació de càrrecs van elegir el P. Lorenzo Mate, abat del Monestir de Santo Domingo de Silos, com a president, i la M. Maria del Rosario del Camino, abadessa des de fa dos anys del Monestir de S. Pelayo d'Oviedo, com a secretària.

Com valora el darrer Encuentro?
Molt positivament. En l'època de les xarxes socials és importantíssim el contacte: veure's, conèixer-se, escoltar-se... De fons hi havia l'Any de la Fe, el desig i la pregunta sobre com transmetre la vida que gaudim.

Per què és positiva la col·laboració mútua entre monestirs?

Perquè facilita i anima l'intercanvi d'experiències i de projectes. Aprenem els uns dels altres, des de com cuidar i motivar el silenci fins a com articular l'ús d'internet en la nostra vida quotidiana. Ens ajuda a mirar amb perspectiva la pròpia realitat i a eixamplar els nostres horitzons, conèixer i reconèixer germans i germanes que viuen en altres llocs amb altres circumstàncies i accents.

Quin és el paper actual de la vida monàstica femenina?

Som una clara majoria i crec que el nostre convenciment de la seva importància fa que les nostres comunitats continuïn vives. Valorem i cuidem molt les relacions, dins el monestir i amb altres comunitats o realitats; el nostre desig de viure el nostre propi carisma monàstic és gran. Les nostres comunitats són una garantia de gratuïtat i de respecte en l'acollida.

Oscar Bardají i Martín

JESÚS DE NATZARET

Les grans paràboles de Lluç

La paràbola del bon samarità: raig de misericòrdia (1)

La bellesa i profunditat d'aquesta paràbola impressiona a creients i no-creients. La paràbola tracta d'un problema humà fonamental. La resposta del Senyor a la pregunta del mestre de la Llei el remet a l'Esclat: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb totes les forces. I estima els altres com a tu mateix» (Lc 10,27).

Al samarità, en veure l'home ferit i abandonat, se li trenca el cor; l'evangeli usa aquí una paraula que en tradueix una altra d'hebrea, originàriament referida a les entranyes de la mare i a les inquietuds maternals. Veure aquell malferit li commou *les entranyes*. Avui diríem: «Es va emocionar de compassió», amb paraules que ja no tenen la força de l'original. I aquest raig de misericòrdia que el toca, el converteix en proïsme d'aquell desvalgut, més enllà de totes les preguntes sobre drets i obligacions i dels perills que podrien sobrevenir.

Si la pregunta hagués demanat: És el samarità també proïsme meu?, la resposta segurament hauria estat que no. Però Jesús capgira la cosa: és el samarità, aquest foraster, que es fa ell mateix pròxim meu i em mostra que jo haig d'aprendre d'ell això de ser proïsme, és a dir, que la resposta ja és a dins de mi mateix. Jo haig d'esdevenir *amador*, el meu cor ha d'estar obert i ser capaç de comoure's davant les necessitats dels altres. Aleshores trobo el meu proïsme; més ben dit: aleshores ell em troba.

Joseph Ratzinger-Benet XVI
(*Jesús de Natzaret*, 1a part, Ed. Claret)

APOSTOLAT DEL MAR

«Per la teva paraula, calarem les xarxes»

Aquest es el lema d'enguany de l'Apostolat del Mar en la diada de la Mare de Déu del Carme, patrona de la gent de mar. Ella ens convida a seguir la paraula de Jesucrist.

Per la teva paraula, Senyor, els pescadors treballen durament cada dia, tant si la mar està calmada com si està encrespada, per portar el peix a la nostra ciutat.

Per la teva paraula, els mariners mercants passen setmanes i mesos lluny de les seves llars, transportant passatgers i mercaderies arreu del món.

Per la teva paraula, la gent de mar presta un gran servei a la societat, malgrat pateixin sovint marginació, situacions laborals injustes i oblit.

Per la teva paraula, moltes persones i organitzacions es preocupen i s'esforcen contínuament per millorar i dignificar la feina de la mar.

Per la teva paraula, l'Apostolat del Mar és arreu del món una presència d'Església que, seguint l'exemple del bon samarità, vetlla per oferir acolliment i suport a la gent de mar.

Per la teva paraula, hem sortit un any més per celebrar la tradicional processó en honor de la teva mare, sota l'advocació del Carme. Hem sortit per les aigües del Port per donar testimoni d'una gran devoció i per renovar el nostre compromís de solidaritat.

Ricard Rodríguez-Martos
Delegat de l'Apostolat del Mar

DONES DE FE

Hildegarda de Bingen (1098-1179)

Físicament fràgil, des de ben petita Hildegarda tingué una aguda consciència de la pròpia interioritat i de la poderosa acció de Déu en ella. Visions, carisma profètic, passió evangelitzadora, creativitat artística, amor per la vida, valentia... Tanmateix, aquests dons no la van preservar de la lluita interior: por i inseguretat, pel que feia a la pròpia experiència mística, la van turmentar durant molts anys.

El llegat d'aquesta gran dona de Déu —mística, teòloga, escriptora, predicadora, compositora, abadessa amorosa i atenta i alhora lúcida defensora de l'autonomia del seu monestir, santa i doctora de l'Església— ens ha arribat a través de diferents obres: una trilogia teològica visionària-profètica, una simfonia i altres composicions musicals, i uns tractats de medicina. L'antropologia i la teologia de Hildegarda són profundament optimistes; la seva és una visió holística, integrada i integradora, segons la qual la persona és «l'ombra de Déu», el reflex de la Llum Divina, i com a tal reproduceix en la pròpia anatomia i fisiologia l'estructura de l'univers creat. El microcosmos és reflex del macrocosmos: anàlogament a l'aire que dins l'espai uneix el cel a la terra, l'ànima, dins l'espai de la caixa toràctica, és el vincle entre el cos i Déu. La missió de la persona humana consisteix a ser «treballador de Déu» —*operaius divinitatis*—, col·laborador del Creador. A l'Amor de Déu li correspon la immensa dignitat de la persona humana.

Hildegarda de Bingen: mística i teologia, experiència de Déu i reflexió, gràcia i llibertat... Un testimoni lluminós.

Adelaide Baracco, teòloga

LECTURES MISSA DIÀRIA

I SANTORAL

Accés al Breviari

- 15.** □ **Dilluns** (lit. hores: 3a setm.) [Ex 1,8-14.22 / SI 123 / Mt 10,34-11,1]. Sant Bonaventura (1218-1274), bisbe d'Albano i doctor de l'Església, cardenal (franciscà); sant Antíoc, metge mr.
- 16.** □ **Dimarts** [Ex 2,1-15a / SI 68 / Mt 11,20-24]. Mare de Déu del Carme o del Carmel (s. XIII), patrona de la gent de mar; santa Magdalena Albrici de Como, vg. agustina.
- 17.** ■ **Dimecres** [Ex 3,1-6.9-12 / SI 102 / Mt 11,25-27]. Sant Aleix, pelegrí; santes Justa i Rufina, vgs. i mrs.; santa Marcel·lina, vg., germana de sant Ambrós.
- 18.** ■ **Dijous** [Ex 3,13-20 / SI 104 / Mt 11,28-30]. St. Frederic, bisbe d'Utrecht i mr.; Sta. Marina, vg. i mr.; Sta. Simforosa i els seus 7 fills, mrs.
- 19.** ■ **Divendres** [Ex 11,10-12,14 / SI 115 / Mt 12,1-8]. Santa Àurea, vg. i mr. a Sevilla; sant Símac, papa (sard, 498-514).
- 20.** ■ **Dissabte** [Ex 12,37-42 / SI 135 / Mt 12,14-21]. Sant Elies, profeta (s. IX aC); sant Torlaci, bisbe; sants Pau i Sisenand, diaques i mrs. a Còrdova; santa Margarida, vg. i mr.
- 21.** ■ † **Diumenge vinent**, XVI de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Gn 18,1-10a / SI 14 / Col 1,24-28 / Lc 10,38-42]. Sant Llorenç de Bríndisi (1559-1619), prev. caputxí i doctor de l'Església; sant Daniel, profeta (s. VII-VI aC); santa Pràxedes, vg.

DIUMENGE XV DE DURANT L'ANY

▶ Lectura del llibre del Deuteronomi (Dt 30,10-14)

Moisès s'adreçà al poble i li digué: «Escoltaràs el Senyor el teu Déu, guardant els seus manaments i els seus decrets escrits en el llibre d'aquesta Llei, i et convertiràs al Senyor, el teu Déu, amb tot el cor i amb tota l'ànima.

La Llei que avui et dono no és massa difícil per a tu, ni és fora del teu abast. No és pas al cel, que puguis dir: Qui és capaç de pujar-hi per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar? Ni és tampoc a l'altra banda del mar, que puguis dir: Qui és capaç de travessar per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar? Són paraules que tens molt a prop per poder-les complir: les tens als llavis, les tens al cor.»

▶ Salm responsorial (68)

R. *Els humils que busquen Déu sincerament diran: «Tingueu llarga vida.»*

A vós us prego, Senyor, / en aquesta hora propícia; / escolteu-me, Déu meu, vós que estimeu tant, / vós que sou fidel a salvar els amics. / El vostre amor, Senyor, vessa bondat; / mireu-me, responeu, vós que estimeu tant. R.

Jo, Déu meu, sóc un pobre sofrent. / Que el vostre ajut em defensi. / Els meus càntics lloaran el nom de Déu, / reconeixeran la grandesa del Senyor. R.

Se n'alegraran els humils quan ho vegin; / els qui busquen Déu sincerament diran: / «Tingueu llarga vida». / El Senyor escolta sempre els desvalguts, / no té abandonats els seus captius. R.

Déu salvarà Sió, / reconstruirà les viles de Judà; / hi habitaran els servents del Senyor / ells i els seus fills les posseiran, / hi viuran els que estimen el nom de Déu. R.

El bon samarità. Pintura de Giacomo Bassano, National Gallery (Londres)

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses (Col 1,15-20)

Jesucrist és imatge del Déu invisible, engendrat abans de tota la creació, ja que Déu ha creat totes les coses per ell, tant les del cel, com les de la terra, tant les visibles com les invisibles, trons, sobirans, governs i potestats. Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell. Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell. Ell és també el cap del cos, que és l'Església. Ell n'és l'origen, és la primícia dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha de ser en tot el primer. Déu volgué que residís en ell la plenitud de tot el que existeix; per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers, posant la pau en tot el que hi ha, tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 10,25-37)

En aquell temps, un mestre de la Llei, per provar Jesús, s'alçà i li va fer aquesta pregunta: «Mestre, què he de fer per tenir l'herència de la vida eterna?» Jesús li digué: «Què hi ha escrit a la Llei? Què hi llegeixes?» Ell contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces, amb tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix». Jesús li diu: «Has respost bé: fes-ho així i viuràs.»

Ell, amb ganes de justificar-se, preguntà a Jesús: «I per a mi, qui són aquests altres?» Jesús prosseguí: «Un home baixava de Jerusalem a Jericó i caigué en mans de lladres, que el despullaren, l'apallissaren i se n'anaren deixant-lo mig mort. Casualment baixava pel mateix camí un sacerdot que el veié, però passà de llarg per l'altra banda. Igualment un levita, quan arribà al lloc, passà de llarg per l'altra banda. Però un samarità que viatjava per aquell indret, quan arribà i el veié, se'n compadí, s'hi acostà, li embenà les ferides, després d'amosir-les amb oli i vi, el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se n'ocupà. L'endemà, quan se n'anava, donà dues monedes de plata a l'hostaler dient-li: Ocupa't d'ell i, quan jo torni, et pagaré les despeses que hagi fet de més. Quin d'aquests tres et sembla que va veure l'altre que hem d'estimar, en l'home que havia caigut en mans de lladres?» Ell respongué: «El qui es va compadir d'ell». Jesús li digué: «Doncs tu fes igual.»

▶ Lectura del libro del Deuteronomio (Dt 30,10-14)

Moisés habló al pueblo, diciendo: «Escucha la voz del Señor, tu Dios, guardando sus preceptos y mandatos, lo que está escrito en el código de esta ley; conviértete al Señor, tu Dios, con todo el corazón y con toda el alma.

Porque el precepto que yo te mando hoy no es cosa que te exceda, ni inalcanzable; no está en el cielo, no vale decir: «¿Quién de nosotros subirá al cielo y nos lo traerá y nos lo proclamará, para que lo cumplamos?»; ni está más allá del mar, no vale decir: «¿Quién de nosotros cruzará el mar y nos lo traerá y nos lo proclamará, para que lo cumplamos?». El mandamiento está muy cerca de ti: en tu corazón y en tu boca. Cúmplolo.»

▶ Salmo responsorial (68)

R. *Humildes, buscad al Señor, y revivirá vuestro corazón.*

Mi oración se dirige a ti, / Dios mío, el día de tu favor; / que me escuche tu gran bondad, / que tu fidelidad me ayude. / Respóndeme, Señor, con la bondad de tu gracia; / por tu gran compasión, vuélvete hacia mí. R.

Yo soy un pobre malherido; / Dios mío, tu salvación me levante. / Alabaré el nombre de Dios con cantos, / proclamaré su grandeza con acción de gracias. R.

Miradlo, los humildes, y alegraos, / buscad al Señor, y revivirá vuestro corazón. / Que el Señor escucha a sus pobres, / no desprecia a sus cautivos. R.

El Señor salvará a Sión, / reconstruirá las ciudades de Judá. / La estirpe de sus siervos la heredará, / los que aman su nombre vivirán en ella. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Colosenses (Col 1,15-20)

Cristo Jesús es imagen de Dios invisible, primogénito de toda criatura; porque por medio de él fueron creadas todas las cosas: celestes y terrestres, visibles e invisibles, Tronos, Dominaciones, Principados, Potestades; todo fue creado por él y para él.

Él es anterior a todo, y todo se mantiene en él. Él es también la cabeza del cuerpo: de la Iglesia. Él es el principio, el primogénito de entre los muertos, y así es el primero en todo. Porque en él quiso Dios que residiera toda la plenitud. Y por él quiso reconciliar consigo todos los seres: los del cielo y los de la tierra, haciendo la paz por la sangre de su cruz.

▶ Lectura del santo evangelio según san Lucas (Lc 10,25-37)

En aquel tiempo, se presentó un maestro de la Ley y le preguntó a Jesús para ponerlo a prueba: «Maestro, ¿qué tengo que hacer para heredar la vida eterna?» Él le dijo: «¿Qué está escrito en la Ley? ¿Qué lees en ella?» Él contestó: «Amarás al Señor, tu Dios, con todo tu corazón y con toda tu alma y con todas tus fuerzas y con todo tu ser. Y al prójimo como a ti mismo.» Él le dijo: «Bien dicho. Haz esto y tendrás la vida.»

Pero el maestro de la Ley, queriendo justificarse, preguntó a Jesús: «¿Y quién es mi prójimo?» Jesús dijo: «Un hombre bajaba de Jerusalén a Jericó, cayó en manos de unos bandidos, que lo desnudaron, lo molieron a palos y se marcharon, dejándolo medio muerto. Por casualidad, un sacerdote bajaba por aquel camino y, al verlo, dio un rodeo y pasó de largo. Y lo mismo hizo un levita que llegó a aquel sitio: al verlo dio un rodeo y pasó de largo. Pero un samaritano que iba de viaje, llegó a donde estaba él, y, al verlo, le dio lástima, se le acercó, le vendó las heridas, echándole aceite y vino, y, montándolo en su propia cabalgadura, lo llevó a una posada y lo cuidó. Al día siguiente, sacó dos denarios y, dándoselos al posadero, le dijo: «Cuida de él, y lo que gastes de más yo te lo pagaré a la vuelta.» ¿Cuál de estos tres te parece que se portó como prójimo del que cayó en manos de los bandidos?» Él contestó: «El que practicó la misericordia con él.» Dijo Jesús: «Anda, haz tú lo mismo.»

COMENTARI

Estimar el proïsme

L'evangeli d'avui ens presenta la coneguda paràbola del bon samarità.

La paràbola, però, va precedida d'un diàleg de Jesús amb un mestre de la Llei de Moisès sobre el manament més important.

La pregunta que li adreça a Jesús no és supèrflua, donat que la tradició jueva hi descobreix 613 manaments continguts entre els llibres de la Torà; no tots, evidentment, amb la mateixa importància.

Jesús retorna la qüestió al mestre perquè es posi a seleccionar dos als quals concedeix la màxima importància: Estima el Senyor amb tot el

cor (cf. Dt 6,4) i estima el proïsme com a tu mateix (cf. Lv 19,18b).

Jesús lloa la resposta del mestre de la Llei perquè la comparteix. Això motiva una segona pregunta per part del mestre: qui és el meu proïsme? Aquesta pregunta ens pot resultar innecessària, ja que per nosaltres el proïsme són tots els altres. A l'Antic Testament el mot *re'a*, que traduïm ordinàriament per *proïsme* o per *altres*, té el significat ordinari de *veí*. Quan l'AT mana l'amor al proïsme està manant l'amor als parents i veïns, als qui són *dels nostres*.

Jesús respon amb una paràbola en què traspassa la frontera *dels nostres*. Ni el sacerdot ni el levita actuen com a *proïsme* del pobre malferit. Precisament, les lleis de puresa contingudes en la Llei de Moisès

els ho impedeix: el contacte amb la sang no els permetria oficiar aquell dia en el Temple. Ells fan el que està manat, però no actuen com a proïsme de la persona necessitada. I és precisament un heretge samarità qui s'acosta a socórrer el malferit. Un que no és *dels nostres* se'n compadeix i actua. Ell sí que ha actuat de proïsme!

Aquesta paràbola ha servit per donar el sentit cristià del terme *proïsme*; el pròxim o proper que haig d'estimar no són només els parents, veïns i els del nostre grup, sinó també els altres, els qui no es fan amb nosaltres i, fins i tot, els qui ens són enemics. Tots els altres són el nostre pròxim, el nostre proïsme.

Jordi Latorre, SDB

CRÒNICA

Última pregària vocacional del curs. Va tenir lloc dijous 27 de juny, a la capella de la Casa de l'Església, amb el testimoni de Roger Marco, de Sant Vicenç dels Horts, que a l'agost es casarà amb Maria Palau, actual delegada diocesana de Joventut del Bisbat de Tortosa, i que tenen el projecte d'anar com a família missionera al continent americà. La Delegació de Pastoral Vocacional continuarà, passat l'estiu, amb aquestes pregàries vocacionals, cada darrer dijous de mes.

Celebració de final de curs a la Cúria. Divendres 28 de juny va tenir lloc l'Eucaristia i el dinar de germanor amb els treballadors i voluntaris que col·laboren a la Casa de l'Església. També es va aprofitar per posar de relleu la publicació del *Butlletí Oficial del Bisbat*, que ha arribat al núm. 50. Va ser ocasió per fer un breu repàs de la progressió d'aquesta publi-

NOTÍCIES DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA

cació que recull la vida i la documentació oficial de la diòcesi.

AGENDA

Eucaristia Missionera. El proper dissabte 20 de juliol, a les 11 h, a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat, se celebrarà la 9a Eucaristia Missionera de les tres diòcesis de la Província Eclesiàstica de Barcelona, presidida pel bisbe Agustí. Són convidats tots els missioners i missioneres que estiguin entre nosaltres, els seus familiars i els col·laboradors de les delegacions de missions de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Per confirmar l'assistència: tel. 936 327 630, missions@bisbatsantfeliu.cat.

Exercicis espirituals per a joves a Gisclareny. «Sóc al cor i truco...» és el títol de la tradicional cita estiuenca de joves a Gisclareny, organitzada per la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut per a joves dels 18 fins als 35 anys. Amb Mn. Ramon Bosch, Mn. Josep M. Turull, Mercè Lajara i altres acompanyants. Preu orientatiu: 120 €. Inscripcions fins al 19 de juliol. Per a més informació: joventut@bisbatsantfeliu.cat, tel. 660 718 792.

Festivitat de la Mare de Déu del Carme. El proper dimarts 16 de juliol, a partir de les 18.30 h, el bisbe Agustí celebrarà aquesta festa de la Mare de Déu amb les carmelites de Vilafranca, compartint amb elles el rés de vespres, l'Eucaristia i el sopar.

I tu, com vius l'Any de la Fe en plena crisi?

«La fe m'aguanta per no llençar la tovallola i caure en el desànim i el pessimisme del "no hi ha res a fer". Poder compartir els neguits amb el meu grup d'ACO, i l'acompanyament que faig a un grup de joves de la JOC, m'esperonen i fan créixer el meu compromís. Les converses amb els voluntaris de Càritas de la parròquia m'han fet molt provera la realitat d'empobriment i pèrdua constant de qualitat de vida de molts veïns del meu poble. La fe personal és important, però el cristià té sentit sobretot en comunitat, i aquests temps difícils ens ho estan demostrant. Més encara, els cristians estem aprenent que tenim un lloc al costat d'altres persones, no creients o creients d'altres religions, compromeses igualment en la transformació d'una societat i un món que anteposa el benefici econòmic al benestar de les persones.»

Paula Carrillo,
professora de religió

(Extret de *Crít Solidari* núm. 10, abril 2013, butlletí periòdic de l'Equip de Pastoral Obrera)

ECO DE LA PALABRA

Palabras de fe: Hannah Arendt (II)

Seguimos algunos mensajes que nos dejó Hannah Arendt, extraídos del gran, profundo y completo estudio que de ella realizó Elisabeth Young-Bruehl. Desconocemos la película que le ha puesto de actualidad. Pero damos crédito a este estudio, donde la autora dedica todo un capítulo al episodio que constituye el argumento cinematográfico, es decir, al seguimiento periodístico, que realizó Arendt, del juicio al jefe nazi Adolf Eichmann en Jerusalén.

Como hemos visto a propósito del amor humano, Arendt nos interesa porque en su búsqueda de la verdad filosófica evoca algunas rendijas por las que se abre a una «posible» realidad trascendente e incluso a un Dios personal. Contando con un Dios personal, como el heredado de la tradición judía, podría dar razón de problemas y respuestas que aparecen en la vida humana y social, concretamente en el ámbito de la justicia y del derecho, por tanto también de la política.

La postura de Arendt ante el juicio contra Eichmann era muy distinta de la adoptada por los políticos y el gobierno israelí de Ben Gurión. Este, sus servicios secretos, había secuestrado a Eichmann en Argentina y había montado el juicio en Jerusalén con la intención, más o menos confesada, de reafirmar el proyecto político del nuevo estado, pro-

vechando el anhelo de reivindicar el honor y el orgullo del pueblo judío tras el sufrimiento vivido bajo el nacionalsocialismo. Arendt, por el contrario, junto a su marido Blücher, Jaspers, y otros intelectuales, pensaba que el juicio había de ir más allá, que la causa debía ser considerada como crimen contra la humanidad y que el jurado debía dilucidar desde un criterio objetivo de justicia (quizá un jurado internacional como en Nüremberg) independientemente de interés político, y que Eichmann no sólo era un enemigo del pueblo judío, sino un inhumano desnaturalizado, un sujeto que había llegado a ser incapaz de pensar (como todos los violentos totalitarios de uno u otro signo), digno únicamente de burla (B. Brecht). Hay que decir que esta postura aséptica y honrada adoptada desde la verdad objetiva supuso para Arendt no pocos sufrimientos a causa de la campaña mediática contra ella, hostigada por el poder político, acusándole de traidora y enemiga del pueblo judío...

El contraste se plasmó en la fatigosa conversación que Arendt mantuvo una noche con Golda Meir, a la sazón ministra de asuntos exteriores del gobierno israelí. Esta vino a decirle: «Siendo yo socialista, naturalmente no creo en Dios. Creo en el pueblo judío». Y Arendt explicará: «Me quedé sin respuesta... Pero podía haberle dicho: la grandeza de es-

te pueblo brilló en una época en que creía en Dios y creía en Él de tal manera que su amor y su confianza hacia Él eran mayores que su temor. ¿Y ahora este pueblo sólo cree en sí mismo? ¿Qué bien puede derivarse de ello?»

El problema es serio. ¿En virtud de qué un juez sentencia sobre la vida de una persona? ¿En virtud del resultado de una mayoría de representantes políticos que determinan lo que es justo y que puede cambiar según el resultado de las luchas de poder? ¿O la justicia subsiste independientemente de este resultado? Arendt era demócrata convencida, no propugnaba la vuelta a la teocracia del Antiguo Testamento, pero sostenía que la causa no era sólo de un pueblo, sino de toda la humanidad y de la virtud misma de la justicia y de la dignidad humana: su sentido, su valor y su peso se sustentaban en algo más que la ley escrita...

Quienes creemos en Cristo afirmamos que la justicia triunfa en su Resurrección, aunque paradójicamente el justo pueda morir a causa de las leyes humanas. Las leyes y las sentencias de un tribunal no son justas por quién las dicta, sino porque sirven a la justicia traduciéndola a la vida social y concreta.

† **Agustí Cortés Soriano**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat